

Stäpphöksbesök i Västvalla

Johan Wretenberg

Torsdag den 21 juni

Tidigt på morgonen rodde jag över Arbogaån för att röja i energiskogen på Orrkilsåkrarna. Utrustningen bestod av matsäck och motorsåg. Handkikaren hade jag förstas glömt hemma. Precis när jag skulle dra igång motorsågen svepte en mycket ljus kärnhökshane förbi mig. Allt gick extremt fort, jag såg den bara någon sekund, men alarmklockan började ringa på en gång. Vad tusan var det där? Antalet blåhökshanar och ängshökshanar som har passerat mig under åren börjar ju bli rätt många vid det här laget, men det var något som inte stämde. Fågeln dök inte upp något mer den dagen och dagen efter fick vi gäster och så var det ju mid-sommar och skåda var inte att tänka på.

Lördag den 23 juni

Kvällen var fuktig och ljuset disigt. Klockan var sju på kvällen och jag och Anna höll som bäst på att förbereda middagen för våra gäster. Ytterdörren stod öppen och jag gick ut för att hämta en nypa luft. Rutinmässigt stod jag vid dörröppningen och spanade ner mot ån. Där finns några döda alar som nästan alltid har fågel i toppen. För det mesta är det kråkor och ringduvor som sitter där. På vintern ofta varfågel. Den här kvällen satt en ljus fågel i en av topparna. Flera gånger tidigare har det suttit fiskmåls i just den trädtoppen, och jag antog att så var fallet den här kvällen

- Klocks lag (för bevakad tid samt för passerande flockar/individer)
- Väder (senaste dygnet innan samt under observationstiden)
- Sträckriktning
- Flyghöjd samt ev. ansats till att gå ner och rasta
- Rastande flockar/individer

Prioriterade är målarterna med bl.a. de marina änderna, vadarflockar, silvertärnor etc. men även andra passerande flockar är av intresse. Notera hellre för mycket än för lite!

Några tips på hur man kan gå tillväga vid sträckspaning på lokalen:

- spana aktivt med handkikaren, försök täcka in himlen så gott det går. Eftersom man står med skog (alltså skynd sikt) bakom obsplatsen österut så upptäcker man ibland flockarna rakt underifrån när de kommer ut över sjön. Det är lättare att spana mot/runt moln än klarblå himmel då flockarna avtecknar sig bättre mot den ljusa bakgrunden.

- för att lättare se de fåglar som står på t.ex. Vagnhäll eller ligger på vattnet kan man söka sig upp på högre mark i stugområdet. Värmedaller och vågorna brukar stora mindre då. Visa hänsyn mot boende såklart.

- var uppmärksam på läten! Vadarflockar m.m. annonserar ofta när de passerar med ljudliga lockläten. När en kustpipares utdragna vissling hörs, blicken i skyn! Den prutgäsflock jag själv hade här 19/9 1998 hördes klart innan de kom ut över Blåsåsen och fortsatte mot sydväst.

Några bra dagar som jag själv kan dra upp ur oboken är bl.a. 1/10 2005 och 20/8 2006. Två gråmulna morgnar med god sikt och lämpliga sträckförhållanden. Förstnämnda dag passerade bl.a. 24 storskarvar, en pilgrimsfalk, hela 15 sparvhökar, närmre 4.500 bo-/bergfinkar och tre trädlärkor. Inte bara ark-tiska/marina arter alltså! Augustimorgonen var otroligt bra med fem svärter, fem strandskator, tre dvärgmåsar, en större strandpipare och en vadarflock mot sydväst som troligen var runt 25 kustpipare.

Anmäl er till sträckbevakning!

Så nu är det dags att anmäla sitt deltagande i projektet. Planen är att platsen ska bemannas under tio söndagar med start den 19:e augusti. Framst är det morgontimmarna som ska täckas in men även sen eftermiddag/kväll kan vara intressant. Särskilt efter regnoväder så kan dagens sista ljusa tid vara spännande. Det gör såklart inget om man är flera personer åt gången och om både morgon och kväll täcks in, ju mer desto bättre!

Kontakta mig om vilken/vilka söndagar som ni kan ställa upp:

Tommas Haraldsson
Höglundagatan 5
70368 Örebro

019-122363
070-669 6475

Metoder och tips

Ett protokoll kommer att skickas ut till deltagande med den information som ska samlas in. Det gäller bl.a. omständigheter kring:

också. Men för säkerhets skull gick jag in och hämtade handkikaren. Jag såg genast att det var en ljus kärnhökshane och omedelbart kom jag ihåg torsdagsobsen! Jag rusade in, slet åt mig tuben, och sprang allt jag orkade genom trädgården för att få en bättre obs. Hället var ca 200 m, men det var disigt i luften. Fågelboken hade jag glömt i huset och jag försökte komma ihåg vad jag läst om stäpphökar. Fågeln satt med bröstet mot mig och framsidan var helt osträckad. Det jag särskilt tänkte på var det ljusa intrycket jag fick av fågeln. Men jag var tvungen att se den flyga. Alltså, bara att vänta. Att jag hade gäster hemma som väntade på middag hade jag helt glömt bort...

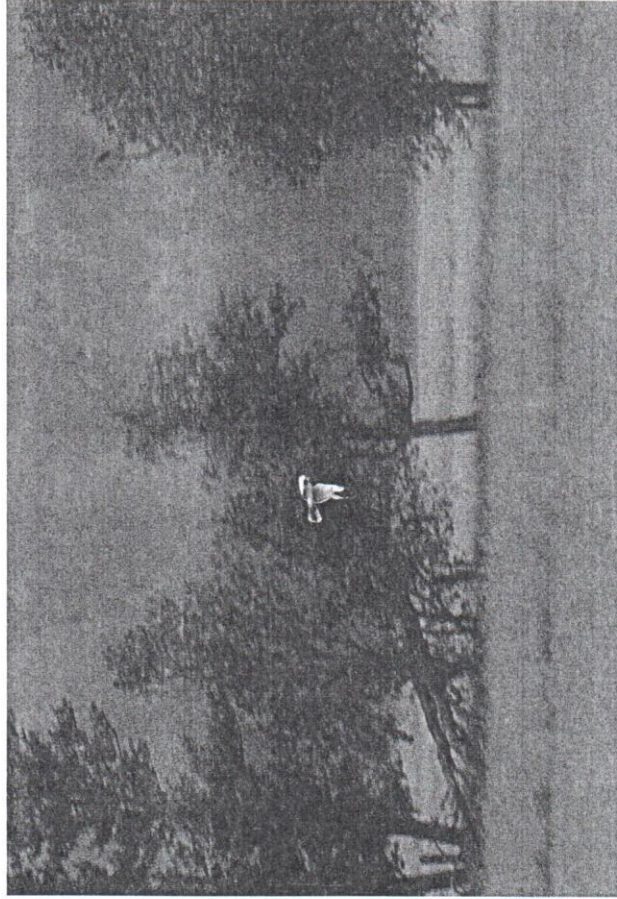
Efter ett tag lyfte fågeln och började jaga över åkern. Fågeln flög mycket nära och jag fick en väldigt bra obs. Noga memorerade jag alla detaljer. Den hade den typiska svarta kilen på ving-spetsarna och väldigt lite vitt ovanför stjärten. Nu var jag säker, jag hade upptäckt en stäpphöksbane från tomten! Jag sprang tillbaka till huset, svischade förbi en minst sagt förvånad gäst, och kollade fågelböckerna för att vara på den säkra sidan. Därefter loggade jag in på svalan och rapporterade obsen. Sedan började jag ringa de skådare jag hade inlagda i mobilen. Jan-Erik Malmstigen var bortrest, inget svar, Sven-Olof Eriksson var bortrest, Ulf Jacobs-son var bortrest... Till sist fick jag tag på Björn Lindberg, han var på plats

inom 15 minuter, därefter ringde Andreas och sa att han skulle komma. Även Lennart Sandberg var snabbt på plats. Under kvällen visade sig fågeln mycket flitigt och Andreas som hade mest erfarenhet bedömde att fågeln inte var helt adult och slutligen bestämdes det att det fick bli en 3k+. Vi fick även öva på att bestämma ängshökshona som jagade över åkern samtidigt som stäpphöken.

Även brun kärrhök var på plats. Bara blåhöken fattades!

Sent på kvällen kom jag tillbaka till mina gäster. De hade precis avslutat efterrätten... Stäpphöken var sedan kvar ytterligare två dagar och sågs av många skådare. Eftersom fågeln flitigt korsade Arbogaån fick de flesta både Västmanlands- och Närkekruss!

Några bilder tagna i skymningen lördagen 26 juni 2007 i Västvalla.



Stäpphök Västvalla 26/6 2007. Foto Johan Wretenberg



Stäpphök Västvalla 26/6 2007. Foto Johan Wretenberg



Stäpphök Västvalla 26/6 2007. Foto Andreas Sandberg